

с. 111

ОДДЕЛЕНИЕ КРАСНОДАРСКОГО  
ОБЛАСТНОГО НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОГО  
ЦЕНТРА РАССЛЕДОВАНИЯ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОГО



ОБЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕННОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ  
«НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ЦЕНТР РАССЛЕДОВАНИЯ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОГО»

ИНН 60-00-00000

Оформлено в Краснодаре 11.01.2011 г.

|                   |         |       |
|-------------------|---------|-------|
| Вид документа     | Итого   | Итого |
| По виду документа | 100-000 | Итого |
| По виду документа | 100-000 | Итого |

Подпись: 11.01.2011

Fan sillabusi TDSHU Kengashining 2022-yil "28" 08 dagi 1 -son majlisi bayoni bilan tasdiqlangan fan dasturi asosida ishlab chiqilgan va Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro jurnalistika oliy maktabining 2024-yil 29. 08 dagi 1 -son majlisida muhokama etilib, tasdiq uchun tavsiya etilgan

Fan sillabusi TDSHU O'quv-uslubiy kengashining 2024-yil "30" 08 1 -son majlisida tasdiqlangan va ta'lim jarayonida foydalanish uchun tavsiya etilgan

**Tuzuvchi:**

M. Saliyeva – TDSHU, Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro jurnalistika oliy maktabi dotsenti, f.f.n.

R.Elmuratova – TDSHU, Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro jurnalistika oliy maktabi o'qituvchi-stajori

**Taqrizchilar:**

N. Ismatullayeva – TDSHU, Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro jurnalistika oliy maktabi PhD dotsent

X. Hamidov – TDSHU, Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro jurnalistika oliy maktabi professori, DSc

TDSHU Sharq xalqlari tillari va adabiyoti instituti direktori: 2024-yil "24" 09

  
(imzo)

H.V. Mirzaxmedova

Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro jurnalistika oliy maktabi

boshlig'i: 2024-yil "04" 09

  
(imzo)

S.T. Mustafayeva

## FAN TO'G'RIDA MA'LUMOT

|                                                       |                                               |
|-------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| Fan nomi:                                             | Onlayn jurnalistika va mediada yangi trendlar |
| Kurs turi:                                            | majburiy                                      |
| Kurs kodi:                                            | OJT1504/ OJT1604                              |
| O'quv yili:                                           | 2024/2025                                     |
| Semestr:                                              | 5/6                                           |
| Ta'lim shakli:                                        | kunduzgi                                      |
| Mashg'ulotlar shakli va semestrda ajratilgan soatlar: | 120                                           |
| Ma'ruza                                               | 24/24                                         |
| Amaliy mashg'ulotlar                                  | 24/24                                         |
| Mustaqil ta'lim                                       | 72/72                                         |
| Kredit miqdori:                                       | 4                                             |
| Baholash shakli:                                      | 5 baholik                                     |
| Kurs tili:                                            | o'zbek                                        |
| Auditoriya va vaqti:                                  | Dars jadvaliga asosan                         |

| Fanning maqsadi (FM) |                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>FM1</b>           | Ushbu sillabus fanning maqsadlarini tavsiflaydi. Bu talablarga binoan fan maqsadi talabalarga onlayn jurnalistikaning paydo bo'lish tarixi, uning xususiyatlari, Internet jurnalistikasining nazariy va amaliy masalalarini o'rgatishdan iborat. |

| Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar |                                 |
|-------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>1</b>                                              | Jurnalistika nazariyasi         |
| <b>2</b>                                              | Yangiliklar jurnalistikasi      |
| <b>3</b>                                              | Jurnalistika asoslari           |
| <b>4</b>                                              | Audiovizual jurnalistika        |
| <b>5</b>                                              | Media muhitda PR texnologiyalar |

| Ta'lim natijalari (TN) |                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                        | <b>Bilimlar jihatidan:</b>                                                                                                                                                                                                  |
| <b>TN1</b>             | Mediada yangi trendlarning axboriy-kommunikativ mohiyati, axboriy mafkuraning shakllanishida zamonaviy omillar haqida tasavvurga ega bo'lishi;                                                                              |
| <b>TN2</b>             | Internetning paydo bo'lishi, uning texnologik va tashkiliy asoslari, raqamli jurnalistika, internet jurnalistikasida yangi texnologiyalarning ahamiyatini, ziddiyatli vaziyatlarda jurnalist faoliyati asoslarini anglashi; |
| <b>TN3</b>             | Internetni xalqaro miqyosda tartibga solish masalalarini, mediakologiya va uning internet xavfsizligida turgan o'rmini bilishi;                                                                                             |
| <b>TN4</b>             | saytga material tayyorlash, saytlar faoliyatini baholashning o'ziga xos                                                                                                                                                     |

|     |                                                                                                                                                                 |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     | xususiyatlari haqida nazariy bilimlarga ega bo'lishi zarur.                                                                                                     |
|     | <b>Ko'nikmalar jihatidan:</b>                                                                                                                                   |
| TN5 | Onlayn OAV tahririyatining ijodiy faoliyati tushunish;                                                                                                          |
| TN6 | Plagiat, kopirayt, rerayt va repost kabi Internetdagi raqobatni, avtomatlashgan jurnalistikaning kamchliklari tahlil qila olish amaliy ko'nikmalarni egallashi; |
| TN7 | Robot jurnalistikasiga jurnalist sifatida munosabat bildirish, dron jurnalistikasi texnologiyalarini qo'llashi;                                                 |
| TN8 | Kommunikatsion vositalarni yangi mediada qo'llash malakalarini egallashi lozim.                                                                                 |

| Fan mazmuni                                           |                                                                                |           |
|-------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M) 5-semestr           |                                                                                |           |
| M1                                                    | Internetda faoliyat yuritishning axloqiy tamoyillari.                          | 2         |
| M2                                                    | Multimediaviy materialni tayyorlashda ijodiy jamoa va multimediaviy jurnalist. | 2         |
| M3                                                    | Infografika tarixi va bugungi turlari.                                         | 2         |
| M4                                                    | Mediakonvergensiya.                                                            | 2         |
| M5                                                    | Ijtimoiy tarmoqlar – yangi jurnalistik ijod hududi sifatida.                   | 2         |
| M6                                                    | Ijtimoiy tarmoqlarda jurnalistika.                                             | 2         |
| M7                                                    | Professional jurnalistika va fuqarolik jurnalistikasi.                         | 2         |
| M8                                                    | Blogerlik harakati fenomeni.                                                   | 2         |
| M9                                                    | Gonzo jurnalistikaning namoyon bo'lishi                                        | 2         |
| M10                                                   | Raqamli OAV auditoriyasining psixologiyasi va ijtimoiy roli.                   | 2         |
| M11                                                   | Yangi mediada qo'llanilayotgan kommunikatsion vositalar.                       | 2         |
| M12                                                   | Craudsorsing tasnifi.                                                          | 2         |
|                                                       | <b>Jami</b>                                                                    | <b>24</b> |
| Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A) 5-semestr |                                                                                |           |
| A1                                                    | Internet kecha va bugun.                                                       | 2         |
| A2                                                    | Xorijda va O'zbekiston Respublikasida internet rivojining huquqiy asosi.       | 2         |
| A3                                                    | Internetda axborot xavfsizligi. Kompyuter virus va antivirus dasturlari.       | 2         |
| A4                                                    | Mediaekologiya va uning internet xavfsizligidagi o'rni.                        | 2         |
| A5                                                    | Internet jurnalistikasida reklama uzatish usullari.                            | 2         |
| A6                                                    | Saytga material tayyorlashning o'ziga xos xususiyatlari.                       | 2         |
| A7                                                    | Internet OAV tahririyati ishini tashkil etish va unda faoliyat yuritish.       | 2         |
| A8                                                    | Onlayn jurnalistikada janrlar integratsiyasi.                                  | 2         |
| A9                                                    | Internet ommaviy axborot vositalarida mualliflik huquqi.                       | 2         |
| A10                                                   | Global axborot makonidagi konvergensiya jarayonlarining                        | 2         |

**Tavsiya qilinadigan qo'shimcha adabiyotlar**

4. Sh.M. Mirziyoyev. Hozirgi zamon va Yangi O'zbekiston. - Toshkent: O'zbekiston, 2024.
5. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohotlar yo'lini qat'iy davom ettiramiz. 6-jild. - Toshkent: O'zbekiston, 2023
6. Ганатюк О.Л. Основы теории коммуникации. –М., Кнорус, 2012
7. Кашкин В.Б. Основы теории коммуникации. – М., 2007.
8. Конечкая В.П. Социология коммуникации. – М., 1997.
9. Прохоров Е.П. Введение в теорию журналистики. Учебник МГУ. Икар. 2000

**Axborot manbalari**

9. <http://journalism.narod.ru>
10. <http://www.library.cjes.ru> online
11. <http://www.infohome-altai.runoder143>

|                         |                                                                                                                    |
|-------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Dastur muallifi:</b> | M.Saliyeva, D.Ro'ziqulov, R.Elmuratova                                                                             |
| <b>E-mail:</b>          | <a href="mailto:ruskhsara@gmail.com">ruskhsara@gmail.com</a>                                                       |
| <b>Tashkilot:</b>       | Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti<br>Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro jurnalistika oliy maktabi |

|                                                              |                                                                                                              |                      |
|--------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
|                                                              | O'zbekiston ommaviy axborot vositalarida aks etishi.                                                         |                      |
| A11                                                          | Data jurnalistika – internet jurnalistikaning ajralmas qismi.                                                | 2                    |
| A12                                                          | Storitelling - jonli hikoya.                                                                                 | 2                    |
|                                                              | <b>Jami</b>                                                                                                  | <b>24</b>            |
| <b>Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M) 6-semestr</b>           |                                                                                                              |                      |
| M1                                                           | Internet OAV tahririyatini ijodiy faoliyati                                                                  | 2                    |
| M2                                                           | Onlayn jurnalistika ijodida janrlar ahamiyati                                                                | 2                    |
| M3                                                           | Internet jurnalistikadagi raqobati: plagiat, kopirayt, rerayt va repost                                      | 2                    |
| M4                                                           | Internet jurnalistikadagi raqobati: plagiat, kopirayt, rerayt va repost                                      | 2                    |
| M5                                                           | Internet ommaviy axborot vositalarida mualliflik huquqi                                                      | 2                    |
| M6                                                           | Internet ommaviy axborot vositalarida mualliflik huquqi                                                      | 2                    |
| M7                                                           | Internet jurnalist ijodida til va uslub vositalarining ta'sirchanligi                                        | 2                    |
| M8                                                           | Internet jurnalist ijodida til va uslub vositalarining ta'sirchanligi                                        | 2                    |
| M9                                                           | Internet jurnalistining axborot manbalari bilan ishlash tamoyillari                                          | 2                    |
| M10                                                          | Internet jurnalistining axborot manbalari bilan ishlash tamoyillari                                          | 2                    |
| M11                                                          | Internet jurnalistining auditoriya bilan muloqoti                                                            | 2                    |
| M12                                                          | Internet jurnalistining auditoriya bilan muloqoti                                                            | 2                    |
|                                                              | <b>Jami</b>                                                                                                  | <b>24</b>            |
| <b>Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A) 6-semestr</b> |                                                                                                              |                      |
| M1                                                           | Internet OAV tahririyatining ijodiy faoliyati.                                                               | 2                    |
| M2                                                           | Onlayn jurnalistikada janrlar integratsiyasi.                                                                | 2                    |
| M3                                                           | Internet jurnalistikadagi raqobat: plagiat, kopirayt, rerayt va repost.                                      | 2                    |
| M4                                                           | Internet ommaviy axborot vositalarida mualliflik huquqi.                                                     | 2                    |
| M5                                                           | Internet jurnalist ijodida til va uslub vositalarining ta'sirchanligi.                                       | 2                    |
| M6                                                           | Internet jurnalistining axborot manbalari bilan ishlash tamoyillari.                                         | 2                    |
| M7                                                           | Internet jurnalistining auditoriya bilan muloqoti.                                                           | 2                    |
| M8                                                           | Multimediaviy jurnalistikaning o'ziga xos xususiyatlari.                                                     | 2                    |
| M9                                                           | Global axborot makonidagi konvergensiya jarayonlarining O'zbekiston ommaviy axborot vositalarida aks etishi. | 2                    |
| M10                                                          | Onlayn TVda konvergentsiyalashuv va divergentsiyalashuv: dactlabki tajribalar va xulocalar.                  | 2                    |
| M11                                                          | Internet telekanallarida konvergentsiyalashuv xucuciyatlarining axborot camaradorligiga ta'ciri.             | 2                    |
| M12                                                          | Onlayn radio.                                                                                                | 2                    |
|                                                              | <b>Jami</b>                                                                                                  | <b>24</b>            |
| <b>Mustaqil ta'lim (MT) 5-semestr</b>                        |                                                                                                              | <b>Soatlar hajmi</b> |
| 1.                                                           | Amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish, auditoriyadan tashqari uy vazifalarini bajarish                 | 36                   |
| 2.                                                           | Internet jurnalistikasining texnologik asoslari.                                                             | 10                   |
| 3.                                                           | Internetda axborot xavfsizligi. Kompyuter virus va antivirus dasturlari.                                     | 10                   |
| 4.                                                           | Internetda qidiruv tizimlari.                                                                                | 10                   |

|                                       |                                                                                                         |                      |
|---------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| 5.                                    | Viki saytlar va uning jurnalist faoliyatida ahamiyati.                                                  | 4                    |
| 6.                                    | Saytning kontenti va dizayni.                                                                           | 2                    |
| <b>Jami</b>                           |                                                                                                         | <b>72</b>            |
| <b>Mustaqil ta'lim (MT) 6-semestr</b> |                                                                                                         | <b>Soatlar hajmi</b> |
| 7.                                    | Amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish, auditoriyadan tashqir vazifalarini bajarish                | 36                   |
| 8.                                    | Onlayn jurnalist ijodida til va uslub vositalarining ta'sirchanligi.                                    | 10                   |
| 9.                                    | Internet jurnalistining auditoriya bilan muloqoti.                                                      | 8                    |
| 10.                                   | Global axborot makonidagi konvergensiya jarayonlarining O'zbek ommaviy axborot vositalarida aks etishi. | 8                    |
| 11.                                   | Onlayn TVda konvergentsiyalashuv va divergentsiyalashuv: dastlabki tajribalar va xulosalar.             | 8                    |
| 12.                                   | Onlayn radio.                                                                                           | 2                    |
| <b>Jami</b>                           |                                                                                                         | <b>72</b>            |

**Talabani fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:**

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>5 baho - "a'lo"</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy, kreativ fikrlay oladi, fanlararo (mavzulararo) mantiqiy bog'lanishni tushunadi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fan (mavzu)ning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi, boshqalarga o'rgatadi hamda fan(mavzu) bo'yicha tasavvur, ko'nikma va bilimga ega deb topilganida 90-100 (baho - 5) foiz; |
| <b>4 baho - "yaxshi"</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda 70-89 (baho - 4) foiz;                                                                                                                                                                       |
| <b>3 baho - "qoniqarli"</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| talaba olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda 60-69 (baho - 3) foiz;                                                                                                                                                                                                    |
| <b>2 baho - "qoniqarsiz"</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega emas deb topilganda 0-59 (baho - 2 (qoniqarsiz)) foiz.                                                                                                                                                                                                                            |

Joriy va Oraliq nazorat turini o'tkazish va mazkur nazorat turi bo'yicha talabani baholash tegishli fan bo'yicha o'quv mashg'ulotlarini olib borgan professor-o'qituvchi tomonidan amalga oshiriladi.

Yakuniy nazorat turini o'tkazish va mazkur nazorat turi bo'yicha talabani baholash o'quv mashg'ulotlarini olib borgan professor-o'qituvchi tomonidan amalga oshiriladi.

Tegishli fan bo'yicha o'quv mashg'ulotlarini olib borgan professor-o'qituvchi yakuniy nazorat turini o'tkazishda ishtirok etmaydi.

Talaba tegishli fan bo'yicha yakuniy nazorat turi o'tkaziladigan muddatga qadar oraliq nazorat turini topshirgan bo'lishi shart.

Bir fanga ajratilgan auditoriya soatining 25 foizini va undan ortiq soatni sababsiz qoldirgan yoki oraliq nazorat turini topshirmagan, yohud ushbu nazorat turi bo'yicha "2" (qoniqarsiz) baho bilan baholangan talaba ushbu fandan chetlashtirilib, yakuniy nazoratga kiritilmaydi hamda mazkur fan bo'yicha tegishli kreditlarni o'zlashtirmagan hisoblanadi.

Yakuniy nazorat turiga kiritilmagan yoki kirmagan, shuningdek, ushbu nazorat turi bo'yicha qoniqarsiz baho olgan talaba akademik qarzdor hisoblanadi.

Akademik qarzdor talabalar ta'lim vaqti yoki keyingi semestrlar mobaynida tegishli fanlardan o'zlashtirilmagan kreditlar miqdoriga mos ravishda bazaviy to'lov-kontrakt miqdoridan kelib chiqqan holda to'lovni amalga oshirgandan so'ng o'zlashtirilmagan fanlarni o'z hisobidan qayta o'qish huquqiga ega bo'ladi.

#### **Kreditlarni olish uchun talablar:**

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, sharh natijalarini to'g'ri aks ettira olish, xalqaro sharh nazariyasi va amaliyoti, sharhlovchilik maktablari, sharhlovchilarning tajribasi haqida mustaqil mushohada yuritish, xususan, har bir seminar uchun:

- keys stadi metodi doirasida darslarda faol ishtirok etish;
- shaxsiy mulohazalarni yozma shaklda bayon qilish;
- berilgan mavzu yuzasidan taqdimot tayyorlash;
- o'tilgan mavzuni mustahkamlash maqsadida test tuzish;
- amaliy mashg'ulotlar bo'yicha konspekt dasturlari yuritish (*amaliy mashg'ulot mavzulari konspekti, amaliy mashg'ulotlar bo'yicha adabiyotlar sharhi*) shuningdek, joriy, oraliq nazorat, mustaqil ta'lim shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ish yoki testni topshirish.

#### **Asosiy adabiyotlar**

1. An introduction to journalism by Richard Rudin & Trever Ibbotson. Printed in UK 2021.
2. Jurnalistika nazariyasi, tarixi va taraqqiyoti. Jurnalistika bo'yicha 10 jildlik ilmiy-ommiyot majmua. J. 1 - Toshkent: O'zbekiston, 2019.
3. Корконецко С.Г. Основы журналистики: учеб. пос. - М.: АспектПресс. 2001.